

Jo 4:5: 134.
Geo 17:2: 14
Pr. 13: 4

Gedenkstene - of Gevaartene?

Josua 24: 1-28

Paardekraal 16.12.56.

Josua 24: 27 - Toe se Josua aan die hele volk : Kyk, hierdie kyg sal as in getnie teen ons wees, want hy het al d. wond van die Here gehoor wat hy met ons gespeek het.

Die geskiedenis van die volk van God isd O.T. is d. geskiedenis van gedenkstene. Die pad waarop God die volk gedi het is ie pad wat Kraantel v.d. een Klipstapel na die ander : Abraham, Josua, Samuel, David, Elia - hae ons aan hulle dink Saander en tuseelftyd te dink aan gedenkstene van Klip den hulle openg ?

Vens by Josua tref dit ons baie diep : By Sy intog in Kanaan soos as ny uitdag uit d. valkslene staan ie steken van gedenkstone wat hy oprig. In daardie stuk groot en blanke van sy lewe - aan die begin van d. oawaarding van sy heerskap oor Israel en hier afd. laide by die neerlegging d'vrou - bevestig hy die gebeurtenisse deur d. oprigting van 'n gedenksteen.

Enigrenand wat d. geek. v.d. Af. volk ken met baie goed dat wat in die oppig v.d. volk v.d. Ons Verband was, ook moed geword het van hd. Kleine volkje isd suidhaek v. Afrika; dat d. geek. v.d. hd. volkje geskyne staan op d. gedenkstone-oppig op d. pad wat Kraantel v.d. Kaap tot aan Sambesi. Daanau getuig by uitspek ook die gedenkstene van Paardekraal.

Daas ons op hd. steppende concaams tussen Israël en d. Afrikane se geek. wys, nie ons nie daar nie ons die rug toe-eien om onsself te versesschwing met d. volk v. Israel en die blou wat God met dd. volk gehad het nie - nee ! Maar dan mag en moet ons daar srys dat d. Af. se geek. hd. concaams vertoon sündat isd velede hy oor d. hele wêreld bekend was as die volk van een Baek : die Baek van alle baekte !

2.

Hd. gedenktekens in 'n valk se leue is enzens d. blymende herinneringe aan groot valksgebeure v.d. verlede - maar dis tuindens d. brandende aanspoerringe van groot gebuklede vir d. teekens. Elke gedenksteen deer in veel opging is d. leende simbool van in grondsteen naop die teekens gebou moet word. Elke pechklip is in fundamentatien want in valk wat nie lief altyd uit sy verlede, maar by lief nie in die verlede nie. Sadraan in valk sy gedenksteene alleen sien as gloriesteene dan word hulle grafsteene - dan word sy gedenksteens gwaantekens!

In oordat Jognu die gwaan ingesien het, het hy die valk gevraag: "Kyk hierdie Klip sal u getuie teen ons nuus" -

Kier op Kier is ons d. afgelope namek herinner aan d. grondsteene waarop ons veel sy leue en sy gree gegeunnes het. Kier op Kier het ons vertroudig en aandagting gaan staan tyd skaderne van ha. gedenktekens, gehuis ter na d. klippe wat uitloop - Bleedruim - Paardevaal - Blaaufontein ons dit was goed - maar dis nie genoeg. Want 16 Desember 1956 is soor in paar uur verby - een gewond met d. gang van gister en dengister. Maar die sommet v.d. teekens gaan voor - en die maag is? Hoe ben ons? Wvan nestel ons sommet? Wvan getrig dit? Wat is d. beeldkap v.d. klippe? Op watter grondstene word ons valksgebou v.d. teekens opging?

- (4) Wil nie grondstene neem naop d. gebou van ons valks- en kerklike leue nie staan as dd. gebou lig + steig meet bly:
- I Godensheid
  - II Geegtigheid
  - III Seepstaadigheid
  - IV Verantwoordelikheid

I Godvredeheid: vir d. hele wêreld was ons volk bekend as 'n godvredeende nasie, 'n volk wat die Herv. gedien het. En da. godvredeheid het nou nie net openbaar in die lees v.d. Bybel, in die gelofte van Bloedvloer, in die hou van Nagmadsdiens nie, maar het veral tot uiting gekom in die hoogstaande Morele hou van die deunsue Beer: eentlikheid in besigheid, getrouwheid in d. huwelik, soekerdadigheid in sy gevroutes en regtewendigheid teenoor almal. Dit was die Beer by uitnemendheid: edel van siel, rein in geweerd en deugdelik in wandel. Wesom? Omdat hy naby aan sy God geleef het - temende godsdienstigheid.

Hou wel ons sie kan borg dat ons nasie vandag veral het tot 'n immorele en dekadente volk nie of dat ons ons godsvrees en ons vrouwelike ingebeel het vir die afgade van ons tyd nie. Wie! Gebed, ons Kan en mag vandag nog 'n gedaak-godaank, ons Kan en mag vandag nog 'n gedaak-steen van godvredeheid oprig. Maar ons sou blind hees as ons ons eë teil sluit vir die ^{ong}stekeens van ontkersteling en vervurding wat ons oral onder ons volk bespoer; en stig drauknisheid as 'n volksonde; verbrokkeling v.d. huweliks- en gesinslewe, oneerlikheid in besigheid, ontrouwheid in die askeid, engediplomeerdeheid, ons lae muskyuals nie het eustig enrede van d. gralige wat hulle het nie, maar waar onredes v.d. Kanker wat hulle bloatle; gebrek aan ware godsvrees en geloof in God. Waar ho. grondsteen v.d. volksgebon knakk daar stoot alles uit!

Valse gemottheid - teken v.d. dood!

→ Getuens ten ons! (Teks)

Gesigtingheid: Hier voort uit Godverwachans
Ous belewe 'n tyd tevoren soos naq
nooit rantevone die ^{en} houng na die ander gepleeg
word voor uerstoor, Klein nasies (Kb. Rustland
en Hengelo) - dan kan ons so diep straenvall -
endat ons oor d. slagoffer was van lonede
geweeld en ouergetlike houng. Alles wat ons
as back verky het wat vir ons deelbaar was
mees ons verky deurstryd:

- a) Ous taal
- b) Ous grondgebied - Pret Retief en Dingaan
- c) Ous polit. regte

In ha stryd en gesigtingheid het dit sams ge-
stryd asof God ons nooit sal verhoor nie - asof
God ons vergeet en verstoet het - asof ons
en geweeld gaan seunier // Ous was in Klein volkje
verlore in in groot wereld Maar Gods gesigting-
heid het gesienier - daan ons vandag aawston
d. omming van ons taalregter d. genieting
van ons en grondgebied , die van ons
polit. regte - Ous antwoed aan wereld

→ ons dan in dien en geda. verpligtning op
ons en hd. gesigtingheid te behoefu, te laat
seunier, te beuys in ons verhouding thon alle
ander volksgruppe + veral d. nie-blanke: Broekhuis

- a) Vergunning v. taalregte (aperte sy taal)
(voornel adversary)
- b) " " " grondgebied (Tourismewerking)
- c) " " " polit. regte vir onself te
regte

Indien nie - dan sal ons gedankstone
ten ons getwing!

- Sending
- Voegdyskaf.
- Revantmoed floor Aprika in sy geheel
- " " Wiste

II Seefstaandigheid: ons glo dat God vir elke volk se lewe in tydperk beskik wat vir dae-volk tot voller seefstaandigheid ontwikkel, wanneer die volk se selfbeskikkingsreg tot sy volste uitploering kom. Hierdie van elke volk se geboorte-reg

As ons nou terugkyk op ons verlede dan herinner ons gesk. ons baie treffend herdaat keer op keer ons volk se drang tot onafhanklikheid en seefstaandigheid in d. Kiem geswouen of hou ontstaan is deur in groot ryk wat hou dit nie gegne het nie. Vir jou het dit geskyf asof ons volk se drang tot seefstaandigheid naar deur God ekster of beantwoord sou word nie. Baie valksquête het al gevra: sal ons volk in ons vrye en onafh. nasie word?

Ous glo dat die dag nie meer hier is dat ons as nasie die veroude sal smaak van totale onafhanklikheid - in staatsvorm wat aanspas by ons kt.-agtigergrond en denke ^{Byedag-dayk!} Maar dit nie d. einde nie want ware seefstaandigheid sluit baie meer in as dit. Dit sluit ook nie.

- Seefstaandigheid in ons arbeid - onafhanklikheid van ander groepes en rasse ⁱⁿ die uitrekening van ons besoep. Hier nie in baie groot taak wat wag - om ons volk te leer om meer te werk en om self te werk? (vb. studente - ons d. stuurkelfhof).
- Seefstaandigheid in ons handelstelsel:

- Seefstaandigheid in ons handelstelsel: houding voor ons kultuur.

Reaksie: a) Ignorans

b) Frustrasion

Albei verkeerd!

IV Verautwoordelikheid: Die gedukteur v.d. ver-
lede herinner ons a.d. getuens van veraut-
woordelikhd.

"Op ons wat steek is . . ."

① Roegdyskapp:

② Sending: - Rigtigoor Afrika

③ Getuens Hoor Wiste:

→ Opreep aan Jeug!

Laat Sions keng wesklink van baeng!
Laat Juda's dogters hul wesheng,
ondat God se oordeel hul wankly het -
die oordeel wat sy volk heeng het
Raanokou die stadt met skause,
patnæs, forsingtranse -
heedat hul pyk niet reuse prag,
In wied dit aan die jong geslag.
Die God is ons God en Hy
sal tot die dood toe ons gelei.